

Aan Provinciale Staten

DATUM	22-6-2021	NUMMER PS	Voegt de griffie toe
DOMEIN	SLO	COMMISSIE	BEM
STELLER	R.Olsder/ A. Hulshof	TELEFOONNUMMER	06 51716930
NUMMER	UTSP-852987353-1176	PORTEFEUILLEHOUDER	Strijk

Onderwerp Statenbrief:

Vaststelling Uitvoeringsverordening subsidie Versterking vitaliteit binnensteden dorpskernen en winkelcentra

Voorgestelde behandeling:

Ter informatie

Geachte dames en heren,

Essentie / samenvatting

De uitvoeringsverordening subsidie Versterking vitaliteit binnensteden dorpskernen en winkelcentra is ingesteld door GS. Het doel van deze subsidieregeling is het versterken van de samenwerking tussen ondernemers, vastgoedeigenaren en overheid wat concreet moet leiden tot een aanpak ter versterking van de (langjarige) vitaliteit van een binnenstad, dorpskern en/of winkelcentrum. Gemeenten kunnen vanaf 1 juli 2021 subsidie aanvragen.

Inleiding

De vitaliteit van binnensteden, dorpskernen en winkelcentra staat al jaren onder druk door de toename van online winkelen en daardoor wegvallen van detailhandel. De coronacrisis versterkt en versnelt dit proces waardoor ook horeca en andere functies zoals cultuur, recreatie en toerisme in binnensteden en dorpskernen onder druk komen te staan. Naast gevolgen voor de ondernemer zelf kan sluiting van winkels en horecazaken ook gevolgen hebben voor de vitaliteit van het totale dorps- of stadshart of wijkwinkelcentra. Grootschalige leegstand in een centrumgebied maakt de aantrekkingskracht van het hele gebied minder groot, niet alleen economisch, maar ook sociaal (als ontmoetingsplek).

Op 3 maart 2021 heeft u ons de opdracht gegeven een subsidieregeling in te stellen om deze problematiek aan te pakken. Bijgevoegde uitvoeringsverordening is daarvan een uitwerking.

De uitvoeringsverordening zet in op ondersteuning van gemeenten ten behoeve van:

1. de versterking van de samenwerking tussen retail ondernemers, vastgoedvastgoedeigenaren en de overheid in binnensteden, dorpskernen en wijkwinkelcentra;
2. het maken van concrete plannen door deze partijen gericht op de versterking van de vitaliteit van de binnensteden, dorpskernen en wijkwinkelcentra en de bestrijding en voorkoming van leegstand in centra;

Om gemeenten, ondernemers en vastgoedpartijen voor te bereiden op de subsidieaanvraag en kennis en ervaringen te delen heeft op 12 mei jl. een kick-off bijeenkomst plaatsgevonden met alle geïnteresseerde gemeenten. Gemeenten hadden ook de mogelijkheid om ondernemers(verenigingen/koepels) en vastgoedpartijen uit te nodigen voor de bijeenkomst. De interactieve bijeenkomst telde ca. 65 deelnemers. Tijdens bijeenkomst zijn de uitdagingen waar binnensteden, dorpskernen en winkelcentra mee kampen benadrukt en is uiteengezet hoe de subsidieregeling vorm krijgt. Inbreng van de gemeenten is meegenomen in de voorliggende regeling. In samenwerking met INretail en Platform De Nieuwe Winkelstraat zijn tijdens de bijeenkomst ook diverse voorbeelden besproken van samenwerking in binnensteden en zijn handvatten gegeven hoe te komen tot goede plannen van aanpak van vitaliteit in binnensteden. We zullen na de zomervakantie nog een dergelijke informatie/kennis-bijeenkomst organiseren.

Motie Adviescommissie van deskundigen

U heeft ons tevens gevraagd om een adviescommissie van deskundigen in te stellen die de beoordeling van de subsidieaanvragen op zich neemt en waar nodig kennis deelt. Om hier uitvoering aan te geven wordt een brede commissie samengesteld waarin tenminste de beleidsvelden Economie, Cultuur, Versnelling Woningbouw en Gemeentelijke Ruimtelijke Ontwikkeling in zijn vertegenwoordigd. Zij zullen enerzijds de subsidieaanvragen van gemeenten beoordelen, anderzijds kan vanuit de commissie (en waar nodig breder) specifieke kennis worden ingebracht richting gemeenten als dat bij de aanvragen naar voren komt. Als bij de beoordeling van de aanvragen blijkt dat aanvullende/externe expertise nodig is om tot een goede beoordeling van de aanvragen te komen, dan zullen daarvoor partijen worden benaderd. Hiermee gaan we ervan uit dat de motie kan worden afgedaan.

Evaluatie subsidieregeling

U heeft ons (middels de aanvaarding van amendement 05 bij instemming van het Statenvoorstel Versterking Vitaliteit Binnensteden, Dorpskernen en Winkelcentra) ook gevraagd om een evaluatie van de regeling in 2022. Hier zal zeker uitvoering aan gegeven worden. Echter kunnen gemeenten tot eind 2021 een subsidie aanvragen en hebben zij vervolgens een jaar de tijd om na toekenning van de subsidie tot een plan van aanpak te komen. Een evaluatie in 2022 zal buiten de mate waarin gebruik gemaakt is van de subsidieregeling dan mogelijk slechts gedeeltelijk kunnen ingaan op de inhoud (welke plannen worden waar uitgevoerd). De evaluatie zal in 2023 plaatsvinden om een totaalbeeld van de regeling te kunnen schetsen.

Toelichting

Uitvoeringsverordening subsidie Versterking vitaliteit binnensteden, dorpskernen en winkelcentra

Per gemeente is maximaal € 80.000 beschikbaar (met als totale subsidieplafond € 1.840.000). Tot en met 31 december 2021 kan subsidie worden aangevraagd. De volgende uitgangspunten zijn van toepassing op de subsidieregeling:

- Met de subsidie kunnen gemeenten op de korte termijn werken aan plannen ter versterking van de vitaliteit van binnensteden, dorpskernen en winkelcentra. Juist daar waar de gevolgen van de coronacrisis direct voelbaar zijn en waar actie urgent is.
- Bij de uitwerking van een aanpak door gemeenten, ondernemers en vastgoedeigenaren is er een aantal essentiële randvoorwaarden waarop moet worden ingezet:
 - Versterking van de vitaliteit van binnensteden, dorpskernen en winkelcentra gericht op verbeteren van aantrekkingskracht, visievorming en strategiebepaling;
 - Behoud van een goede mix van functies;
 - Behoud van een minimaal voorzieningenniveau in de gemeente. Dit ter voorkoming van 'uitholling', wanneer dorpen en steden uiteindelijk te weinig te bieden hebben door minder bezoekers en minder bewoners, en een verdere neerwaartse spiraal;
 - De opzet of versterking van een duurzame samenwerkingsvorm, waarin minimaal de doelgroepen vastgoedeigenaren, ondernemers en de gemeente in vertegenwoordigd zijn.
- Met de inzet van de subsidie dient een gemeente binnen 1 jaar na verlening van de subsidie te komen tot een (versterkte) manier van samenwerken. De versterkte manier van samenwerking moet concreet leiden tot een plan van aanpak voor acties en samenwerking die worden uitgevoerd na afloop van de subsidieregeling. Te denken valt aan een actieplan, stappenplan, maatregelenpakket, binnenstadsagenda, voorstel voor versterking binnenstad of dorpskern, etc. In zo'n plan nemen alle betrokken partijen deel en wordt de verantwoordelijkheid voor acties/concrete maatregelen gedeeld.
- Met een bedrag van € 80.000 kunnen gemeenten een aanzienlijke stap zetten in de versterking van de samenwerking door bijvoorbeeld capaciteit in te huren om dit soort processen van versterkte samenwerking te begeleiden of ondersteunen. Het gaat hierbij om procesgeld.
- Er is bewust voor gekozen om de subsidieregeling zo in te richten dat de gemeenten ook zelf aanzienlijke vrijheid hebben om zelf in te schatten waar de ondersteuning het meeste tot zijn recht zou kunnen komen. De gemeenten beschikken over de meeste kennis van de lokale marktpartijen.

Belang subsidieregeling

Uit eerdere gesprekken met Utrechtse wethouders in 2020 was reeds gebleken dat er onder gemeenten behoefte is aan ondersteuning door de provincie om de vitaliteit van binnensteden, dorpskernen en winkelcentra te versterken. Uit de opkomst en reacties van de deelnemers aan de kick-off bijeenkomst bleek dit wederom.

Financiële consequenties

Uitvoeringsverordening Versterking vitaliteit binnensteden dorpskernen en winkelcentra

Voor de subsidieregeling wordt gebruik gemaakt van de bestemmingsreserve "COVID flankerend beleid 2021", met een benodigd bedrag van maximaal € 1.840.000,- (uitgaande van een bedrag van € 80.000,- voor maximaal 23 gemeenten).

Bij de behandeling van de begroting 2021 is afgesproken dat het resterende saldo van de reserve "COVID flankerend beleid 2021" aan het einde van het kalenderjaar vrijvalt t.g.v. de algemene reserve. De subsidies zullen 100% bevoorschot worden. Indien de subsidiebeschikking door ons in 2021 wordt afgegeven, verantwoorden we -conform de verslaggevingsregels- de last in het jaar 2021. Aangezien gemeenten tot eind

2021 een aanvraag tot subsidie kunnen indienen, zullen wij niet alle aanvragen dit jaar kunnen afwikkelen. En daarmee dus ook niet alle lasten kunnen verantwoorden in het boekjaar 2021. Op basis van de ontvangen aanvragen die nog niet zijn beschikt in 2021, zullen wij bij de jaarstukken 2021 een bestemmingsvoorstel doen om de nog niet bestede middelen beschikbaar te stellen voor het daaropvolgende boekjaar.

Vervolgprocedure / voortgang

De Uitvoeringsverordening Versterking vitaliteit binnensteden dorpskernen en winkelcentra wordt zo spoedig mogelijk gepubliceerd in een provinciaal blad en treedt één dag na publicatie in werking. Via de provinciale website kan een gemeente vanaf dat moment een subsidieaanvraag indienen. Gemeenten worden via mail op de hoogte gebracht als de regeling wordt opengesteld voor aanvragen. Daarnaast zal de regeling via een persbericht en social media onder de aandacht worden gebracht. Om kennisdeling en uitwisseling van ervaringen tussen gemeenten verder te bevorderen zal na de zomervakantie nog een informatie/kennis-bijeenkomst georganiseerd worden. Tevens wordt gedurende het proces met gemeenten in contact getreden om de voortgang te bewaken. Na afloop van de regeling vindt een evaluatie plaats.

Bijlagen

1. Uitvoeringsverordening subsidie Versterking vitaliteit binnensteden dorpskernen en winkelcentra

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen